

Historische Vereniging Wormerveer

Nieuwsbrief Historische Vereniging Wormerveer jaargang 4, nummer 10 (februari 2006)

van de voorzitter

(een bijdrage van Tom Tulleken)

Regelmatig zijn in het verleden pleidoïen gehouden voor een revival van de Zaanse bouwstijl. De typisch Zaanse (hout)bouw, waarvan gelukkig nog vele voorbeelden in onze streek te vinden zijn, heeft eigenlijk nooit echt een vervolg gehad. Men bouwde vroeger in hout en gaf dat in ons gebied een aantal kenmerken mee (daklijsten, boeidelen, raampartijen, gevelvlakken, puin en deuren) die uniek waren en die nu als bijzonder worden beschouwd. Toen in de eerste decennia van de vorige eeuw de sociale woningbouw ontstond en men in steen ging bouwen, heeft men zich naar mijn mening te weinig laten inspireren door die bijzondere Zaanse elementen. Er verzezen in onze streek huizen, straten en wijken, waarbij men de dan heersende architectuurstromingen volgde (bijvoorbeeld de Amsterdamse School) en die men overal elders in Nederland ook kon vinden. Tóch is er een schaars voorbeeld te vinden van woningbouw waarbij de architecten heel duidelijk hebben ingehaakt op de Zaanse bouwstijl, het Hof Saenden aan de Biltonkade. Ontwerpers van deze in opdracht van Jan Adriaan Laan gebouwde arbeiderswoningen waren de Wormerveerse architecten Dick en Mart J. Stam. Dit unieke complex bestaande uit 10 woningen is terecht een Rijksmonument. Het is jammer dat het eigenlijk daarbij gebleven is, alle oproepen ten spijt. En of het nieuwe stadhuis dat in Zaandam verrijzen zal nou typisch Zaanse genoemd kan worden?

ledenvergadering en lezing

De voorjaarsledenvergadering wordt gehouden op woensdag 22 maart. Net als de vorige keer is de plaats van samenkomen de ontmoetingsruimte van de r.-k. kerk aan de Marktstraat. De vergadering begint om 20.00 uur en de zaal is open vanaf 19.30 uur. Besproken zullen worden onder andere het jaarverslag over 2005 en de herverkiezing van enkele bestuursleden. Traditiegetrouw hebben we na de pauze een lezing. Dit keer is onze spreker de bijna 90-jarige Antoon de Vries, een markante persoon en smakelijk verteller, die jarenlang een kruidenierswinkel had in de Goudastraat.

tentoonstelling erve h. de jong

Op de plaats waar nu het appartementencomplex De Zaanstroom is gelegen, stond vroeger de cacao-fabriek van Erve H. de Jong. De HVW organiseert op zaterdag 25 en op zondag 26 maart een tentoon-

Heel wat keertjes zal de MEA lijnbus dit traject van en naar Krommenie hebben afgelegd, langs de Krommenieërweg over de ophaalbrug bij de Watering. Een slinger in het wiel, een laagstaand zonnetje? In 1947 ging het goed fout en het ophaalwerk van de brug is nooit meer hersteld. Maar daar gaat verandering in komen. De brug wordt gerenoveerd en dankzij bemiddeling van de HVW stellen Parteon, bouwbedrijf Van der Gragt en gemeente Zaanstad extra geld beschikbaar om er weer een echte ophaalbrug van te maken. Oude luister teruggekeerd. (Coll. GAZ)

stelling over de geschiedenis van deze gerenommeerde firma die helaas aan het eind van de jaren vijftig de poorten moest sluiten. Veel foto's en voorwerpen geven u een indruk van dit bedrijf waarvan de grondslag al werd gelegd in 1809 toen Hendrik de Jong schelpzandmolen De Zaanstroom kocht. De tentoonstelling is op beide dagen geopend van 11.00 tot 17.00 uur in de ontmoetingsruimte Het Veerhuis van het bovengenoemde appartementengebouw aan het Noordeinde 57 te Wormerveer. De toegang is gratis.

in dank ontvangen

Het klinkt raar maar terugvinden is soms lastig. Alles wat we ontvangen is minutieus omschreven, in lijsten vastgelegd en netjes opgeborgen, maar dat wil nog niet zeggen dat je precies weet wat je hebt. Daar willen we dit jaar iets aan doen. Een archiveringsprogramma met uitgebreide zoek- en sorteermogelijkheden zou goed van pas komen. Dat betekent eerst bepalen wat het beste en handigste systeem is en er zal geïnvesteerd moeten worden in een computer, scanner en software. Een kostbare zaak. Het zal nog wel eventjes duren voor het allemaal rond is. Ondertussen blijven de schenkingen on-

verminderd binnenkomen. Het jaar 2005 is nog niet helemaal afgerond en in de volgende nieuwsbrief het restant. Iedereen weer heel hartelijk dank.

Piet Bruijn, 3 kopie foto's van Gerrit de Jong, klerenhangar van G. Koene, klerenhangar Smit's Kledingmagazijnen, div. afschriften van buitenlandse vestigingen van Chemische Fabriek Naarden, voorheen Jan Dekker; **Coby Biere-de Jong** (Koog aan de Zaan) uit erfenis van Agaath de Jong: foto's van bustochtje Buurtver. Nagtegaalkade eind jaren '40 (met autobus Zwart), 40 foto's van o.a. Gymnastiekver. DOK, 6 foto's intocht Canadezen, familiefoto's de Jong en v.d. Geer, Noordersluis, van winter 1940 op de Watering (schaatsen), Nagtegaalkadesloot, Sonderausweis C. de Jong, artikel over renovatie Sluispadbrug, boek "1882-1982 Honderd jaar Christelijk Onderwijs in Wormerveer", plakboek bewaringskamp "Duin en Bosch" te Bakkum juni 1945-mei 1946, tres / embleem / 2 speldjes en een knoop van uniform Agatha de Jong, tekening Karnemelkspad van Dirk Graas, belastingplaatje fiets, ansichtkaart Plan Centraal, "koperen" herdenkingsgravure

50-jarig bestaan Christelijke School Wandelweg (1932) voor Agatha de Jong; **Mart Boere**, programaboekjes QSC revues: "Bij ons in Wormerveer" 1930, "Hoera we zijn er weer" 1933, "Herinnering Bonte Avonden Q.S.C." 1941, "Wij brengen U een feestmenu" 1945; **D. Boot**, brandweermaterialen: o.a. pollepel spuitfeest, 2 bordes 10-jarig bestaan GVB, asbak, tabaksdoos, sakebekertje, eremedaille, medaille, luciferhouder, kruis, uniformknopen, 2 sterren, dasclip, uniformetiket, 4 speldjes, pakje consumptiebonnen GVB, foto's: 7 foto's van Ulo Goudastraat 4^e klas (1935), 1^e klas (1934) en 3^e klas (1965/66), OLS School F, 3^e klas (1928) en 4^e klas (1929), Fröbelschool Zuid (1923), aspiranten WFC met leiders (1934/35), Javastraat (ca. 1924), aspirantendag Alkmaar 1935 WFC-c, Herengzelschap, Fröbelschool Zuid met juf Valk (1923), Harmonie Excelsior, Vrijwillige Brandweer voor station, 11 foto's brandweerlieden voor de wagen, 11 foto's brandweerlieden met autospuit 3 in De Rijk, D. Boot met vlag, optocht brandweer (1951), demonstratie brandweerspuit 3 (1950), brandweerdemonstratie A, 6 foto's 25 jaar bij de brandweer met de families Boot, Sluys en Kok, foto fam. Boot (ca. 1895), spel kaarten van Promena Boon "Koetjes reep"; **Cor Bakker** (Duitsland), kinderlegitimatiebewijs (1940/45) van het Nederlandsche Roode Kruis; **kleinzoon Alb. Meijns**, 10 foto's fam. Meijns, familiestukken: familieregister en condoleanceregister, correspondentie van begin jaren vijftig tot en met overlijden, documentatie behorende bij eremedaille Orde van Oranje Nassau, agenda 1963, speldjes, medailles en lauwerkrans, zilveren vork en lepel O.G. (20-8-22), erepenning Gemeente Wormerveer met documentatie, receptieboeken 50- en 60-jarig jubileum, div. krantenknipsels; **fam. Borstlap-Schermer** (West-Knollendam), archiefstukken betr. Erve H. de Jong en Promena Boon w.o. boekje met recepten, vaktechnische knipsels over cacao, waarvan 2 in De Bode: orgaan van de Alg. Ned. Bond van Arbeid(st)ers in het Bakkers-, Schokolade- en Suikerwerkingbedrijf: no. 16 van 16 april 1946 en no. 21 van 25 juni 1946, logo bedrijfsbrandweer Erve H. de Jong N.V., instructies bedrijfsbrandweer, notulenboek bedrijfsbrandweer (opgericht 14-2-1942) tot jaarverslag 1955-1956, 2 boekjes "Voorschriften betreffende de uitkeuring van de vergoeding voor het houden van brandweer-oefeningen" (1951 en 1954), brief Boon over praedicaat Koninklijk + bijbehorende toespraak van Burg. Lycklama, bedankbrief dhr. Schaap, 2 gedichten: aan Jaap Schermer bij zijn 25-jarig jubileum (kopie) en aan Dymphna van der Maeden-Koenen op bevrijdingsfeest 12-5-1945 van Barend Aten, feestgids van Promena Boon (Boon-flitsen) t.g.v. 150 jaar Boon, foto's: bedrijfsbrandweer Erve H. de Jong (1942), werknemers Erve H. de Jong, feest personeel en introducés in Amsterdam,

herdenkingsbijeenkomst personeel, bevrijdingsfeest in de Franklinstraat, KLM-luchtfoto Kon. Fabrieken Boon N.V., feest 150 jaar Boon 1963, brand Cacao De Jong (1930), 4 vrienden op de Tasmankade, biljartvereniging De Vriendschap in cafe De Vriendschap (ca. 1942), brandweerfeestje n.a.v. verloving Jaap Schermer (1944), fam. Schermer-Verhoef met Dymphke Zwaan, Ulo Goudastraat 4^e klas (1960/61), vuurwerk op W.F.C. terrein; **Cas Castricum**, 2 (kopie) groepsfoto's van Klaverjasclub "De Visser" (jaren '50); Mevr. **Heijnen**, 2 foto's van reisclub de Tweede Jeugd (jaar onbekend); **Joop Koekoek**, 9 foto's van nieuwbouw Mavo 't Veer, foto's van school B, Goudastraat met juf Fabel (eind jaren '40?), foto's schoolreisje van school B, luchtfoto Zaanweg met Zaanbrug, 46 foto's clubavond en viswedstrijd Visvereniging Sport doet leven, 3 kaarten van reünie School B klas 1 leerjaar 1943/44 in de Lorzie (2003), div. brieven en verslagen van Openbare Mavo, 2 boekjes van De Arbeid: Statuten en reglement en Huurreglement van D. J. Hoogeweg, Populierenkade 15, oprichtingsakte Algemene Wormerveerse Coöperatieve Woningbouw Vereniging De Arbeid G.A. d.d. 17-2-1959 voor notaris J.H.M. van Reeuwijk, plastic map van Reklame-atelier Koekoek Koopman; **Jan Meijns**, ansichtkaarten: Sluispad in de sneeuw en voormalige Vermaning op de Noord naar pentekening Frans Mars, kerstkaart van Fa. Corell; **W. Schraal**, 4 blikken van Pette Cacao, 3 albumplaatjes van Boon Cacao, klerenhangar van Wasserij Hartog, mapje met 10 "Snapshots of Wormerveer" (1950), 8 ansichtkaarten, programma uitvoering voor HH. Donateurs en Genoodigden op zaterdag 21 maart 1891 van Gymnastiek-Vereeniging "Hercules"; 2 knipsels over Zaanbocht en sluisje bij de Dubbele Buurt; **Cees Slot**, verslag schoolreis Groep 7 de Pionier (1987); **Cor Smit**, foto kleuterschool Zuid aan de Fröbelstraat met Juf Tanger (1942); **P. Teiwes**, lijst van overleden Wormerveerders voorkomende in West-Zaandam D.T.B. 117 (1-9-1803 tot en met 27-2-1811); Dhr. **Koomen** (Zaandam), ingelijste foto van Erve H. de Jong, Noordeinde; **P. Lebert** (Wormer), ingelijste foto Wessanen Fabriek, ingelijste kaart De Zaan; Mevr. **H.G.C. Beets-Lagerweij** (Oostzaan), videoband Wormerveer en zijn inwoners 1930-1960, Konkeltaid no. 3: speciale editie Zaanwijk 510, 28 boeken o.a.: "Van aambeeld tot computer: gebr. Klinkenberg (2000)", "Geschiedenis van de Vereniging voor beroepsonderwijs in de Zaanstreek", Jeroen Goudeau "Mercurius hersteld", "Er wasch eens...", Jubileumuitgave van de Ver. Van Wasserijen, G. Husslage Dz. "Viere voor! Herinneringen van een Zaanse molenaar"; **M. Gorter**, 31 afleveringen "Brieven aan Krommenieërs van een oud-Wormerveerder"; **Klaas Spaander** (Tasmanië), verhaal over de Wormerveerse Spaanders, verhaal over Wormerveers verzet, drukken van de Luistervink e.d.

De faam van Erve de Jong was wereldwijd verbreid. HVW lid Jan Dierdorp maakt geregeld verre reizen en in een vitrine van het mijnbouw museum in Kimberley in Zuid-Afrika zag hij deze blikken staan van De Jong's Dutch Cocoa. "Dat doet je wel wat op zo'n moment aan de andere kant van de evenaar", schrijft Jan in zijn briefje aan de HVW.

stand van zaken monumenten (een bijdrage van Ruud Pauw)

Binnen de HVW houdt de werkgroep Bebouwde Omgeving zich bezig met het wel en wee van onder andere de historische panden en ontwikkelt initiatieven om ons historisch erfgoed zoveel mogelijk te bewaren. Graag wil ik u deelgenoot maken van de stand van zaken op dit moment en de toekomstplannen die de HVW nog in petto heeft.

De gemeenteraad van Zaanstad nam op 26 januari jl. de nieuwe monumentenverordening aan. Belangrijke wijziging ten opzichte van de vorige was het regelen van voorbescherming op potentiële monumenten. In het verleden is het meerdere malen voorgekomen dat eigenaren van toekomstige monumenten snel een sloopvergunning aanvraagden zodra ze er lucht van kregen dat hun pand een monument zou kunnen worden. Omdat het op dat moment nog geen monument was, kon de sloopvergunning vaak niet geweigerd worden. De voorbescherming op een toekomstig monument voorkomt dit nu. Tevens werd tijdens deze raadsvergadering, op initiatief van de politieke partij ROSA, besloten de monumentencommissie opdracht te geven meer beschermde stads- en dorpsgezichten voor te dragen in Zaanstad.

Dubbelebuurt 22 & 22a (foto Pieter Krige)

Een rondje langs enkele Wormerveerse monumenten en de stand van zaken: **Zeepziederij De Adelaar** verkeerde als rijksmonument vele jaren in zorgwekkende toestand. Inmiddels ligt er een

goedgekeurd restauratieplan en binnenkort starten de werkzaamheden.

Bij het rijksmonument **Hof Saenden** aan de Billitonkade hoort ook de achterliggende tuin. Deze zal opgeknapt worden en meer toegankelijk worden gemaakt.

Dubbele Buurt 22 en 22a. Deze twee houten arbeiderswoningen zijn gemeentelijk monument geworden. De toestand waarin de woningen verkeren, is echter zorgwekkend.

Zaanweg 5, de voormalige Rehobothkerk. Hier wordt niet meer gekerkt. De nieuwe eigenaar is bezig het tot woonhuis te verbouwen. Het pand is sinds 11 januari van dit jaar op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst.

Zaanweg 44, voormalige vishandel Kee. Het had weinig gescheeld of dit Zaanse pandje was vogelvrij verklaard. Inmiddels is het gemeentelijk monument geworden. De HVW heeft hier samen met anderen sterk voor geijverd. Het pand verkeert echter in slechte toestand en restauratie is dringend gewenst.

Weverstraat 26, voormalig koetshuis, paardenstal en koetsierswoning. De monumentencommissie wil het pand graag op de monumentenlijst plaatsen.

Noordeinde 9, voormalige slijterij van Siekerman. Dit is een gemeentelijk monument. Een deel van het interieur is ook beschermd. Het pand wordt op dit moment door de nieuwe eigenaar opgeknapt.

Guisveld langs de spoorlijn. In dit gebied worden nog veel restanten aangetroffen van de oorspronkelijke papiermolens die hier hebben gestaan, zoals waterputten, funderingen en vijverlanden. De waterputten en vijverlanden werden gebruikt voor het verkrijgen van zuiver water dat nodig was bij de papierfabricage. De zes vijverlanden zijn sinds mei 2005 archeologisch monument geworden.

De oude begraafplaats. Deze begraafplaats is voorgedragen om gemeentelijk monument te worden.

Tot zover allemaal positief nieuws. Maar er is ook minder goed nieuws. Aan de Wormerse kant van de Zaan verkommeren de pakhuizen Schepel, Maas en Waal. Zij zijn op dit moment in eigendom van ADM Cocoa, maar die vindt het maar lastig en doet er niets aan. Zo zie je maar dat, ondanks het feit dat dit rijksmonumenten zijn, verkrotting niet wordt tegengegaan. Ook voor pakhuis Wormerveer, gelegen tussen de fabriek van ADM Cocoa en het buurtschap Bartelsluis, ziet de toekomst er niet rooskleurig uit. Dit bijzondere pakhuis, een overgang tussen een houten Zaanse pakhuis en een stenen pakhuis, is eigendom van ADM en die zouden het het liefst plat gooien.

Tot slot nog een wens van de HVW. Graag zouden wij van de gehele Zaanoever, vanaf De Adelaar tot en met het Noordeinde, een beschermd dorpsgezicht willen maken. Hiermee wordt een sterke basis gelegd om allerlei ongewenste ontwikkelingen te voorkomen.

Knap druk was het op de derde HVW jaardag. Ruim 500 bezoekers telden we. Er was ook heel wat te zien: onder andere een presentatie van Molenmakerij Gorter (later makers van stalen ramen en branddeuren) en een opnieuw bewerkt genealogisch familieoverzicht van de Gorters, gemaakt door René Bont. U ziet hem nog net op de linkerfoto aan het tafeltje. Heel plezierig ook dat er enkele leden van de familie zelf aanwezig waren. De geschiedenis van het pand Noordeinde 18 werd uit de doeken gedaan; bij de meeste Wormerveeders nog bekend als 'Kox om de Noord achter de kerk' en thans De Knapzak. Jaap Klomp liet enkele topstukken zien uit zijn collectie Zaanse bliken; de panelen met groepsfoto's trokken veel belangstelling en er was telkens heel wat volk voor de lezingen van molenmaker Nico Maas en de diashows van Dirk Krom (op de linkerfoto met elkaar in gesprek).

mijn favoriete foto

Piet Gorter (84) vertelde dat hij zeer genoten heeft van de HVW jaardag, waar de familiegeschiedenis en het familiebedrijf zo prominent in beeld waren gebracht. Bijzonder blij was hij dat hij tijdens deze dag weer zoveel neven en nichten trof die hij lange tijd niet gezien had. In 1951 verhuisde hij naar Santpoort en later naar IJmuiden vanwege zijn werk bij de Hoogovens, maar alles wat er gebeurt aan de Zaan volgt hij nauwlettend. Piet Gorter heeft de HVW drie albums met Wormerveerse foto's en ansichten geschonken. Zijn kinderen hebben niet die speciale band met de Zaanstreek en hij wist dat het bij ons in goede handen zouden zijn. De collectie dateert grotendeels uit de vooroorlogse jaren en is door ruiling met andere verzamelaars tot stand gekomen. Na zijn diensttijd in Indië, van 1945 tot 1948, heeft hij nog wel wat aangevuld maar niet zo heel veel meer. Een bijzonder mooie aanwinst voor de HVW waarvoor wij bij deze nog onze hartelijke dank uitspreken.

Bladerend in de albums viel deze krachtige foto meteen op. De foto is genomen tijdens de zeer strenge winter van 1891, waarschijnlijk in januari, toen het ijs in

de Zaan zo'n 35 cm dik was en de aan- en afvoer van het meel alleen nog per slede mogelijk was. Geen schip kon er meer door. De broden werden meegevoerd in de bedstee omdat ze anders bevroren en onder de vaak zeer arme bevolking was de ontbering groot. De mannen op de foto zijn v.l.n.r. A. Olie, Kraai en Jan Vel. De spoorsteiger, gebouwd in 1887, lag pal in het verlengde van de Stationsstraat (eerst nog Spoorstraat geheten) en stak een flink eind de Zaan in. Aan de overzijde van de Zaan ziet u enkele pakhuizen aan de Veerdijk in Wormer. De steiger werd afgebroken toen in de jaren twintig van de vorige eeuw er een grote laad- en losplaats (inmiddels ook verdwenen) werd aangelegd langs de Zaan.

historische wandelingen

Hoe leert u uw dorp goed kennen? Voor dit jaar staan er weer vier wandelingen op het programma onder leiding van een gids die u langs alle plekjes van belang leidt. Op zondag 14 mei is er de route door Wormerveer Zuid in samenwerking met Vereniging Wilhelminapark. Na de wandeling namelijk krijgt u nog een extra rondleiding door het monumentale park met toelichting van parkdeskundige Johan Gaarenstroom. Verzamelen om 10.00 uur bij de muziktent in het park. De wandeling door Wormerveer Noord is op zondag 28 mei en die start ook om 10.00 uur, in Het Veerhuis (Zaanstroom-complex), Noordeinde 57. In het najaar, op 1 en 8 oktober, herhalen we beide wandelingen.

De wandelingen, in groepjes van hooguit 25 personen, duren ongeveer twee uur. De kosten zijn € 2,50 per deelnemer inclusief een kopje koffie. Vooraf aanmelden is gewenst. U kunt dat doen via het HVW secretariaat of telefonisch bij Dick Zwart (075-6282468).

rietschoofplein & frans marspad

Klaas Postma, eindredacteur van Wormerveer Weleer, keek laatst verrast op toen hij in het Zaanstad Journaal las dat er een Hendrick Rietschoofplein komt in de Zaanse schiedersbuurt. In nummer vier van Wormerveer Weleer was van zijn hand nota bene een uitgebreid stuk verschenen over deze vergeten 17e eeuwse Wormerveerse schilder van zeegezichten. Toch eens bellen hoe dat zit. De ambtenaar van de gemeente Zaanstad, belast met de naamgeving van straten, stuurde binnen enkele dagen de documentatiestukken die de aanleiding waren geweest. Wat bleek, Klaas kreeg zijn eigen artikel als kopie retour. Dat is nog eens loon naar werken, een resultaat om trots op te zijn. En, dat moet ook gezegd, kennelijk toont de gemeente veel belangstelling voor de verrichtingen van de HVW.

Ook een Frans Marspad? De politieke partij ROSA suggereerde deze naam voor het toekomstige wandelpad langs het Guisveld. De veelzijdige Frans Mars is immens belangrijk geweest voor het behoud van het Zaanse cultuur-historische erfgoed en er is voor zover wij weten niets naar hem vernoemd. Frans Mars had een schildersatelier in zijn geliefde Guisveld en vanaf het nieuwe pad is het nog steeds te zien. Een waardig erbeetoon lijkt ons.

wormerveerse amateurschilders

Er moeten in de loop der tijd talloze schilderstukken en tekeningen gemaakt zijn door Wormerveerse amateurkunstenaars. En eigenlijk moeten we zeggen 'nog steeds gemaakt worden', want het is een geliefde bezigheid. Daarom is er bij de HVW het idee ontstaan om eens een tentoonstelling te organiseren van werken, gemaakt door Wormerveerders uit heden en verleden. Het onderwerp kan van alles zijn maar het zou natuurlijk mooi uitkomen als er ook wat Wormerveerse dorps- of straatgezichten of portretten van Wormerveerders tussen zitten. Beschikt u over schilderijen, aquarellen, tekeningen uit familiebezit of wilt u uw eigen werk eens aan het grote publiek laten zien, bel dan even met Dick Zwart van de werkgroep Tentoonstellingen (075-6282468). Wij wachten de reacties af en op een later tijdstip laten we u weten of het doorgaat en zo ja, waar en wanneer.

boek&

Journalist en publicist Peter Roggeveen redigeerde en schreef veel teksten in het pas verschenen boek 'Daarom de Zaanstreek', een geschiedenis van de Zaanstreek geïllustreerd met veel prachtige kleurenfoto's. Het werk bevat heel wat hoofdstukjes met informatie over moderne Zaanse bedrijven wat doet vermoeden dat er van bedrijfswege flink is meegeholpen aan de totstandkoming van dit mooi verzorgde boekwerk. Een uitgave van Wean in Maastricht, ISBN 907791403x, € 34,99.

Als bankier in Zaandam zorgde Walraven van Hall ervoor dat diverse verzetsorganisaties tijdens de Duitse bezetting in de tweede wereldoorlog over voldoende geld beschikten. Lange tijd ging dat goed maar door verraad kregen de Duitsers hem toch te pakken en in februari 1945 is hij gefusilleerd. Over deze prominente persoon in het Nederlandse verzet is vreemd genoeg nooit een boek verschenen. Erik Schaap, auteur van het pas verschenen boek *Walraven van Hall, premier van het Nederlandse verzet (1906 -1945)*, heeft daar nu verandering in gebracht. Een gedegen studie is het geworden met een aantal nooit eerder gepubliceerde foto's. Stichting Uitgeverij Noord-Holland, ISBN 9071123952, € 19,50.

Een tijdje geleden hadden we het al eens gemeld maar nu is het dan werkelijk verschenen. Een 'must' voor elke molenliefhebber is *Ontheemde Zaanse molens* door Arian Smit. Rijkelijk voorzien van foto's is dit werk een inventarisatie van alle Zaanse molens die naar elders in het land zijn verplaatst. Een uitgave van Vereniging de Zaanse Molen in samenwerking met Stichting Uitgeverij Noord-Holland. Prijs € 34,50.

In 2003 verraste Eduard Visser iedereen met zijn Wormerveerse jeugdherinneringen in *Kind van Wormerveer* en hij doet dat nu weer met zijn nieuwe publicatie *Karnemelkspad, Wormerveerse gedichten*. Aan

de hand van 50 heldere gedichten wandelt hij langs de tuinpaden van zijn jonge jaren en nog steeds is er de verwondering. Visser schildert ook en een aantal van zijn kleurige schilderijen is als illustratie opgenomen. Het boek is uitgegeven door Stichting Uitgeverij Noord-Holland, de prijs is € 10,-. ISBN 9071123987. **Let op!** De verschijning is een week verlaat; vanaf 18 maart is het te koop in de boekwinkel.

Op zoek naar het historisch interieur door Michiel Zeilmaker is het tweede deel in de Zoekreeks uitgegeven door Verloren in Hilversum. In deze gids wordt op duidelijke wijze uiteengezet hoe een onderzoek naar de wooncultuur opgezet kan worden en waar relevante bronnen te vinden zijn. Speciale aandacht is er voor boedelinventaris. ISBN 9065508341, € 9,-.

Bij uitgeverij 12 Provinciën is de *Lucht-foto-atlas provincie Noord-Holland* uitgekomen op een formaat van 30 bij 30 cm, in harde kaft. De atlas bevat 249 loodrecht luchtfoto's uit 2003 in kleur op een schaal van 1:14.000 en iedere foto bestrijkt een gebied van 4 x 4 kilometer. ISBN 9077350101, prijs € 39,-.

kortweg

Wormer Zo langzamerhand beschikt bijna elke plaats in Zaanstreek-Noord over een historische vereniging. Ook in Wormer zijn nu de historische interessen gebundeld en dat is natuurlijk goed nieuws. Het Historisch Genootschap Wormer is sinds kort officieel opgericht. Het lidmaatschap kost € 15,- per jaar. Meer informatie vindt u op www.genootschapwormer.nl.

Honig In het Zaans Museum is nog tot en met 31 maart een tentoonstelling te zien van de tekeningen van historicus *Gerrit Jan Honig (1864 -1955)*. Het museum is dagelijks geopend van 9.00 - 17.00 uur. Toegang € 4,50.

Erfgoed Het project *Erfgoed à la Carte in de Zaanstreek* is op 31 januari officieel van start gegaan. Het doel is om in samenwerking met onderwijsinstaties en Zaanse erfgoedinstellingen diverse projecten te ontwikkelen over de geschiedenis van de Zaanstreek die passen in de lesprogramma's van het basisonderwijs. Ook de HVW zal hier een bijdrage aan leveren.

Parels in Zaanstad is een website van de gemeente met nadruk op monumentale industriële panden die inmiddels een nieuwe bestemming hebben of daarvoor in aanmerking komen. Maar de site biedt ook aan particulieren gelegenheid hun Zaanse pareltje te etaleren. Heel aardig met veel links: bijvoorbeeld bij Boon chocoladefabriek, een inzending van Hans Staller, is er een verwijzing naar iemand in Tsjechië die chocoladewikkels verzamelt en enkele oude wikkels van Boon laat zien. www.parelsinzaanstad.com

colofon

Deze nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer.

Redactie

Huib Bakker, Carole Post van der Linde, Atie Bouwmans

Fotobewerking

Pieter Krige

Ontwerp

motiondezign, Wormerveer

Drukwerk

Drukkerij Bentvelzen, Wormer

Historische Vereniging Wormerveer secretariaat:
postbus 303, 1520 AH Wormerveer
tel. 075-6216238 of 6280522
e-mail hvw.wormerveer@lycos.nl

kantoor: achterzijde Zaanweg 4
open op maandag- en vrijdagmiddag van 13.30 tot 16.00 uur.

contributie 2005 € 13,50 (gezinslid € 7,50)
penningmeester Ruud Pauw (075-6873896)

Rabobank Zaanstreek 394910885
KvK Amsterdam 34180336